

دانشگاه کردستان
University of Kurdistan
ژانکوی کوردستان

دانشکده زبان و ادبیات

گروه زبان و ادبیات عربی

طرح درس

اطلاعات اولیه درس

عنوان درس	مقطع	نام مدرس	زمان بندی هفتگی	نوع درس	تعداد واحد درس
تاریخ ادبیات دوره معاصر	کارشناسی	شرافت کریمی	چهارشنبه ساعت 18-20	☒ اجباری ☐ اختیاری	2 واحد

محدوده علمی درس

پیش نیازها

پیش نیاز 1: تمامی دروس تاریخ ادبیات تمامی دوره‌ها

*پیش نیازها لزومی ندارد حتماً دروس باشند؛ بلکه پیش دانسته‌ها یا ابزارها را هم می‌تواند شامل شود.

هم نیازها

ندارد

نرم افزار (مهارت‌های عملی) مورد استفاده در طول دوره

1) مهارت: خواندن و درک و تحلیل متون (شعر و نثر)

2) پاورپوینت

روش آموزش

سخنرانی پرسش و پاسخ حل تمرین کار عملی کار بانرم افزار

منابع درس

1) مرجع 1 گزیده‌ای از بخش‌های مهم کتاب "ادب المهجر" اثر عیسی الناعوری؛

2) مرجع 2 خلاصه‌ای منتخب از کتاب الأدب العربی المعاصر فی مصر اثر شوقی ضیف؛

3) مرجع 3 مقالاتی که به دانشجویان می‌دهم یا معرفی می‌کنم؛

4) مرجع 4 مطالب تکمیلی ارائه شده در کلاس توسط استاد که درباره ادبیات معاصر در سایر کشورهای عربی بویژه لبنان، عراق، سوریه و فلسطین ارئه می‌شود.

اهداف درس

اهداف کلی

در پایان این درس، انتظار می‌رود شما:

- 1) بتوانید کلیاتی از سیر ادبیات عربی در دو قرن اخیر ارائه دهید.
- 2) بتوانید بزرگان شعر عربی معاصر و رویکرد آنها و آثارشان نام برده و معرفی کنید.
- 3) شمای کلی از نویسندگان برجسته نمایشنامه‌ها و رمان‌ها و داستان‌های کوتاه معاصر و سبک و آثارشان عربی درک کرده باشید؛
- 4) کلیاتی از زمینه نظری ادبیات داستانی و نمایشی معاصر را فهمیده باشید و بتوانید آن را در قالب مکتب‌های ادبی مربوط به آنها قرار داده و ویژگی‌های آنها را ذکر کنید؛
- 5) روابط بین حوادث اجتماعی، فرهنگی و تاریخی معاصر جهان عرب با ادبیات معاصر؛ شامل انقلاب‌ها، روشنفکران تأثیرگذار بر شعر و نثر معاصر، مسئله استعمار - مثل استعمار فرانسه در مصر و الجزایر - مسئله فلسطین را فهمیده باشید؛
- 6) بتوانید تحلیلی اولیه از مهمترین جریان‌ها و گرایش‌های ادبی رایج در جهان عرب ارائه دهید؛
- 7) مهمترین انجمن‌های ادبی و نشریات تأثیرگذار در جریان‌های ادبی فرهنگی عصر نهضت را تشریح کند و نام ببرد.
- 8) با روش توصیف محتوا و سبک آثار شاعران و نویسندگان برجسته معاصر، آنها را بر اساس نظریه‌ها و مکتب‌های ادبی مهم طبقه‌بندی کنید؛
- 9) نگاه دانشجویان به مسائل ادبی فرهنگی دانشجو رشد یابد و قدرت یابد درباره تحلیل حوادث و دستاوردهای ادبی فکری فرهنگی بیندیشد و اظهار نظر کند.
- 10) در مواجهه با مسائل تصمیم‌گیری دنیای واقعی تفکری سیستمی داشته باشید.

مهارت‌هایی (شغلی، تحصیلی) که دانشجویان در پایان دوره فرا می‌گیرند

- 1) انتظار می‌رود دانشجویان بتوانند آثار مهم ادبیات معاصر عربی را تشخیص داده مطالعه کنند و با درک محتوا بتوانند اندیشه‌های آنها را استخراج یا نقد و یا با هم مقایسه کنند.
- 2) دانشجویان می‌توانند مسائل مربوط به تاریخ ادبیات معاصر عربی در حیطه کشورهای مورد مطالعه تحلیل کرده و پاسخ دهند.
- 3) دانشجویان آمادگی علمی برای گذراندن دروس: ادبیات تطبیقی، نقد ادبی کسب می‌کنند.

ارزشیابی درس

سایر روش‌های ارزشیابی	امتحان میان‌ترم	امتحان پایان‌ترم
<p>پروژه 5 نمره دارد و شامل تحقیق درباره موضوع تعیین شده است که در هفته اول برای هر کدام از دانشجویان به طور خاص به همراه تاریخ دقیق ارائه هر کدام از آنها و معرفی منابع مرتبط با آن مشخص می‌شود و ارائه آن در مدت 15-20 دقیقه خواهد بود.</p> <p>نمرات تشویقی: 1 نمره به صورت میانگین محاسبه شده و شامل مواردی نظیر: پاسخ به سؤالات چالشی مطرح شده در کلاس، مطرح کردن مسائل و مباحث نو و ارائه خلاصه‌ای گزارش گونه از کتاب یا مقاله‌ای که در حوزه تاریخ ادبیات معاصر عربی مطالعه کرده‌اند و نیز حضور دانشجو در جلسات نقد یا سخنرانی یا سمینار یا همایش مرتبط با تاریخ ادبیات معاصر عربی در دانشکده و غیر از آن با ارائه گزارشی از آن در مجموع 4 نمره دارد.</p>	<p>5 نمره (در جلسه 15 برگزار می‌شود.)</p>	<p>(6) نمره نمره نهایی ترم = مجموع نمرات امتحان پایان ترم و میان ترم و پروژه (امتحان پایان ترم طبق تاریخ رسمی مندرج در تقویم آموزشی برگزار خواهد شد.)</p>

یادآوری چند نکته:

1. از آنجا که برای درس تاریخ ادبیات معاصر منبع جامعی و مناسبی در سطح دانشجویان کارشناسی وجود ندارد و محدوده تاریخی و جغرافیایی آن گسترده و حجم مطالب بسیار وسیع است در کنار دو منبع معرفی شده، برخی از مباحث را که در آنها نیست اما مهم اند، تدریس کرده و مقالاتی درباره آن به دانشجویان می‌دهم.
2. در طول ترم تحصیلی تازه‌های حوزه نشر در زمینه ادبیات معاصر عربی در کشورهای عربی و یا آثار ترجمه شده از این حوزه به زبان عربی را به دانشجویان معرفی و در صورت نیاز متناسب با زمانی که داریم درباره آن بحث و تبادل نظر خواهیم کرد
3. حضور فعالانه در کلاس، فعالیت کلاسی و مشارکت در پرسش و پاسخ‌ها، طرح سوال و مسائل مرتبط با درس، اظهار نظر و مطالعه و معرفی مقالات و منابع مرتبط با درس و تحقیق درباره موضوعات درس در هر جلسه بخش مهمی از نمره نهایی دانشجو را در این درس تشکیل می‌دهد.
4. دانشجویان هر جلسه باید آماده ارزشیابی شفاهی یا کتبی از مطالب 3 جلسه گذشته را داشته باشند.

آدرس‌های الکترونیکی لازم

آدرس الکترونیکی برای تماس با استاد

1. sh.karimi@uok.ac.ir

2. گروه اختصاصی درس در واتس‌آپ

ساعت مراجعه دفتری و رفع اشکال

ساعت مراجعه و رفع اشکال: مطابق شرایط ترم جاری در خصوص همه‌گیری ویروس کرونا رفع اشکال و مباحثه از طرق مجازی و با ایمیل یا از طریق گروه خاص درس در واتس‌آپ به صورت پیوسته انجام می‌شود و ان شاء الله در صورت بازگشت شرایط به حالت عادی یا در صورت اضطرار بر طبق ساعات تعیین شده در برنامه حضور هفتگی بنده که بر درب دفترم الصاق شده دانشجویان می‌توانند مراجعه و اشکالات خود را رفع کنند.

کلاس حل تمرین

-

قوانین

- 1) حضور در کلاس مجازی بسیار مهم است و هر جلسه حضور و غیاب در کلاس به صورت کاغذی هم انجام و تمام فعالیت‌های دانشجویان ثبت می‌شود.
- 2) تأخیر غیر موجه دانشجویان ثبت خواهد شد.
- 3) انجام تمام تکالیف و حل تمرین کتاب هر جلسه ضروری است و مجموع نمرات آن در نمره نهایی دانشجویان در این درس تأثیر خواهد داشت.
- 4) غیبت غیر موجه در امتحان میان‌ترم در جلسه مساوی با صفر است.

تکالیف

جزئیات برنامه تکالیف:

لازم است دانشجو قبل از هر جلسه مباحث درس قبل را به طور کامل مطالعه کرده اشکالات و سوالات خود را قبل از شروع درس جدید مطرح کند و درباره مطالبی که هر جلسه تدریس می‌شود به صورت مقدماتی پیش مطالعه داشته باشد. انتظار می‌رود دانشجویان هر هفته بین 6 تا 8 ساعت برای مطالعه خارج از کلاس به این درس اختصاص دهند.

زمان بندی هفتگی

سرفصل ها باید برای 15 هفته تنظیم شوند. هر هفته ممکن است شامل 1 جلسه یا بیشتر باشد.

توضیحات ستون ها:

سرفصل ها: نام سرفصل ها و شماره فصول یا محدوده صفحات کتب منبع آورده شود.

ستون تکالیف: منظور از تکلیف، گزارش کار (آزمایشگاه یا کارگاه)، حل تمرین، پروژه کلاسی، جمع آوری داده، ترجمه، ارائه گزارش از مقالات علمی مرتبط و غیره است.

ستون نمره: درصد یا میزان نمره یا تعداد سؤال مورد انتظار از این سرفصل در امتحان، درج شود.

شماره هفته	سرفصل ها	تحویل تکالیف	تکالیف محوله پایان کلاس	نمره
1	<p>نام سرفصل:</p> <p>-مقدمه ای بر تحولات جهان عرب از قرن 18 تا ده اول قرن 21 با تکیه بر حوادث مهم تأثیر گزار این برهه بر ادبیات.</p> <p>آدرس مباحث در کتب منبع:</p> <p>محتوای مطالب این جلسه توسط استاد ارائه می شود.</p>	-	-	-
2	<p>نام سرفصل:</p> <p>بررسی مهمترین جریان های فکری ادبی جهان عرب و مهمترین نشریات و تأثیر آنها در اندیشه های فرهنگی و ادبی.</p> <p>آدرس مباحث در کتب منبع: صص 11-37 کتاب الأدب العربی المعاصر فی مصر.</p>	-	خواندن یک مقاله درباره مباحث مطرح شده و آمادگی برای ارائه آن مقاله در کلاس	0/5
3	<p>نام سرفصل:</p> <p>ادبیات مهاجر-مهمترین ادبای آن و سبک و مکتب آنها - مهمترین انجمن ها و دستاوردهای آنها. +ارائه پروژه یکی از دانشجویان.</p> <p>آدرس مباحث در کتب منبع: 37-50 کتاب ادب المهاجر از عیسی الناعوری.</p>	ارائه خلاصه ای از مقاله مطالعه شده مرتبط با بحث جلسه 2	خواندن یک مقاله درباره مباحث مطرح شده و آمادگی برای ارائه آن مقاله در کلاس	0/5
4	<p>نام سرفصل:</p> <p>تحولات شعر در دو قرن اخیر و مهمترین گرایش های آن+ ارائه پروژه دانشجویان.</p> <p>آدرس مباحث در کتب منبع: صص 38-69 کتاب الأدب العربی المعاصر فی مصر.</p>	ارائه خلاصه ای از مقاله مطالعه شده مرتبط با بحث جلسه 3	خواندن یک مقاله درباره مباحث مطرح شده و آمادگی برای ارائه آن مقاله در کلاس	0/5
5	<p>نام سرفصل:</p> <p>اعلام شعر معاصر + انجمن های ادبی تأثیر گزار در مصر +ارائه پروژه دانشجویان.</p> <p>آدرس مباحث در کتب منبع: صص 39-70 الأدب العربی المعاصر فی مصر.</p>	ارائه خلاصه ای از مقاله مطالعه شده مرتبط با بحث جلسه 4	خواندن یک مقاله درباره مباحث مطرح شده و آمادگی برای ارائه آن مقاله در کلاس	0/5
6	<p>نام سرفصل:</p> <p>شعر وجدانی- شعر تمثیلی- شعر منثور +ارائه پروژه دانشجویان.</p> <p>آدرس مباحث در کتب منبع: 71-89 الأدب العربی المعاصر فی</p>	ارائه خلاصه ای از مقاله مطالعه شده مرتبط با بحث جلسه 5	خواندن یک مقاله درباره مباحث مطرح شده و آمادگی برای ارائه آن مقاله در کلاس	0/5

			مصر.	
0/5	خواندن یک مقاله درباره مباحث مطرح شده و آمادگی برای ارائه آن مقاله در کلاس	ارائه خلاصه‌ای از مقاله مطالعه شده مرتبط با بحث جلسه 6	نام سرفصل: نازک الملائکه- بدرشاكر السياب و شعر حر؛ ویژگی‌ها و دستاوردهای آن. آدرس مباحث در کتب منبع: مباحث این درس تکمیل مباحث کتاب و از استاد است + مقاله‌ای که به دانشجویان می‌دهم.	7
0/5	خواندن یک مقاله درباره مباحث مطرح شده و آمادگی برای ارائه آن مقاله در کلاس	ارائه خلاصه‌ای از مقاله مطالعه شده مرتبط با بحث جلسه 7	نام سرفصل: محمود درویش - آدونیس - أبوالقاسم الشابی و نزار القبانی + ارائه پروژه دانشجویان. آدرس مباحث در کتب منبع: مباحث این درس تکمیل مباحث کتاب و از استاد است + مقاله‌ای که به دانشجویان می‌دهم.	8
0/5	خواندن یک مقاله درباره مباحث مطرح شده و آمادگی برای ارائه آن مقاله در کلاس	ارائه خلاصه‌ای از مقاله مطالعه شده مرتبط با بحث جلسه 8	نام سرفصل: تحول نثر و فنون جدید آن + ارائه پروژه دانشجویان. آدرس مباحث در کتب منبع: 170-203 الأدب العربی المعاصر فی مصر.	9
0/5	خواندن یک مقاله درباره مباحث مطرح شده و آمادگی برای ارائه آن مقاله در کلاس	ارائه خلاصه‌ای از مقاله مطالعه شده مرتبط با بحث جلسه 9	نام سرفصل: مقامه- قصه؛ تعاریف و انواع + ارائه پروژه دانشجویان. آدرس مباحث در کتب منبع: 204-212 الأدب العربی المعاصر فی مصر.	10
0/5	خواندن یک مقاله درباره مباحث مطرح شده و آمادگی برای ارائه آن مقاله در کلاس	ارائه خلاصه‌ای از مقاله مطالعه شده مرتبط با بحث جلسه 10	نام سرفصل: رمان و نمایشنامه، تعاریف و انواع آن و ادبای آن + ارائه پروژه دانشجویان. آدرس مباحث در کتب منبع: 213-218 الأدب العربی المعاصر فی مصر + مطالب تکمیلی استاد.	11
0/5	خواندن یک مقاله درباره مباحث مطرح شده و آمادگی برای ارائه آن مقاله در کلاس	ارائه خلاصه‌ای از مقاله مطالعه شده مرتبط با بحث جلسه 11	نام سرفصل: مکتب‌ها و انواع رمان در مصر + ارائه پروژه دانشجویان آدرس مباحث در کتب منبع: 219-250 الأدب العربی المعاصر فی مصر + مطالب تکمیلی استاد.	12
0/5	خواندن یک مقاله درباره مباحث مطرح شده و آمادگی برای ارائه آن مقاله در کلاس	ارائه خلاصه‌ای از مقاله مطالعه شده مرتبط با بحث جلسه 12	نام سرفصل: رمان و داستان کوتاه در سوریه و لبنان و عراق + ارائه پروژه دانشجویان آدرس مباحث در کتب منبع: مباحث این درس تکمیل مباحث کتاب و از استاد است + دو مقاله‌ای که به دانشجویان می‌دهم.	13
0/5	آمادگی برای امتحان میان‌ترم	ارائه خلاصه‌ای از مقاله مطالعه شده مرتبط با بحث جلسه 13	نام سرفصل: رمان و داستان کوتاه در اردن و الجزائر و مغرب و فلسطین + ارائه پروژه دانشجویان. آدرس مباحث در کتب منبع: مباحث این درس تکمیل مباحث کتاب و از استاد است + مقاله‌ای که به دانشجویان می‌دهم.	14

-	-	-	<p>نام سرفصل: طه حسين - توفيق الحكيم المازنى-هيكل-المنفلوطى- الرافعى-عبدہ + امتحان میان ترم. آدرس مباحث در کتب منبع: 290-252 الأدب العربى المعاصر فى مصر+ مطالب تکمیلی استاد.</p>	15
---	---	---	---	----